



LIETUVOS – BULGARIJOS DVIŠALĖ PREKYBA

2020 m. gegužės 3 d.



I. Bulgarijos ekonomika ir tarptautinė prekyba

Svarbiausias Bulgarijos ekonomikos sektorius pagal sukuriamą pridėtinę vertę 2020 m. buvo verslo paslaugos. Čia didžiausią pridėtinės vertės dalį sudarė didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto ir apgyvendinimo ir maitinimo veiklos (19%), nekilnojamojo turto veikla (10%), IT veikla (8%). Viešojo sektoriaus paslaugos – viešasis administravimas, gynyba, švietimas, žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas taip pat sudarė nemenką Bulgarijos ekonomikos dalį (17%), kaip ir apdirbamojo gamyba (16%). Statybos sektoriaus indėlis į pridėtinę vertę buvo kiek mažesnis (5%).

2020 m. Bulgarijos prekių eksportas siekė 28 mlrd. EUR. Prekyba su ES rinka sudarė apie 68% Bulgarijos prekių eksporto (į Vokietiją – 16%, į Rumuniją – 9%, į Italiją – 7%), o iš ES nepriklausančių šalių 6% eksporto vertės tenka Turkijai, 3% – Kinijai, ir 2% – Serbijai.

2020 m. Bulgarijos importas siekė 30 mlrd. EUR ir 63% importo vertės teko ES valstybėms narėms (iš Vokietijos – 12%, iš Rumunijos – 7%, iš Italijos – 7%), o iš ES nepriklausančių šalių – 7% importo atvežama iš Turkijos, 6% – iš Rusijos, 5% – iš Kinijos.

Šaltiniai: Eurostat, ICT Trade Map

II. Lietuvos ir Bulgarijos dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Bulgarijos pagrindiniai rodikliai 2018-2020 m.

	2018		2019		2020	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	0.3 %	36	0.3 %	34	0.3 %	35
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	0.3 %	36	0.3 %	38	0.3 %	41
Šalies dalis Lietuvos prekių reeksporte	0.2 %	31	0.4 %	27	0.4 %	25
Šalies dalis Lietuvos prekių importe	0.3 %	32	0.2 %	31	0.3 %	31
Paslaugos						
	2018		2019		2020	
Šalies dalis Lietuvos paslaugų eksporte	0.1 %	38	0.2 %	34	0.1 %	38
Šalies dalis Lietuvos paslaugų importe	0.6 %	31	0.5 %	33	0.7 %	27

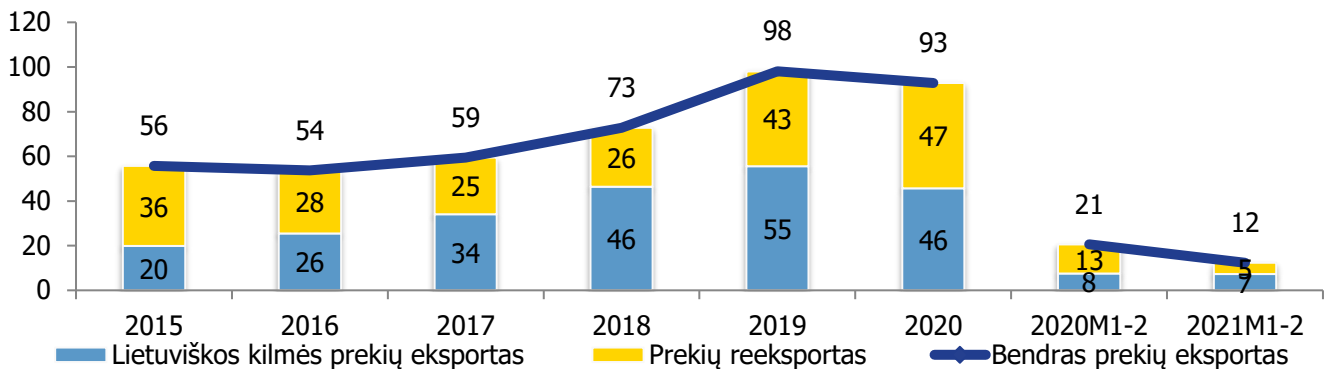
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

III. Prekyba prekėmis

2020 m. Bulgarija užėmė 35 vietą Lietuvos prekių eksporto rinkoje kuriai teko 0.3% (93 mln. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. Beveik 49% Lietuvos prekių eksporto į Bulgariją 2020 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas, o likusią dalį (51%) – prekių reeksportas. Palyginti su 2019 m. Lietuvos prekių eksportas į Bulgariją sumažėjo 5.4%, daugiausiai dėl plastikų ir jų dirbinių ir trąšų eksporto mažėjimo. Per 2021 m. sausio-vasario mėn. bendras Lietuvos prekių eksportas į Bulgariją palyginti su atitinkamu 2020 m. laikotarpiu mažėjo 40% arba 8.2 mln. EUR.



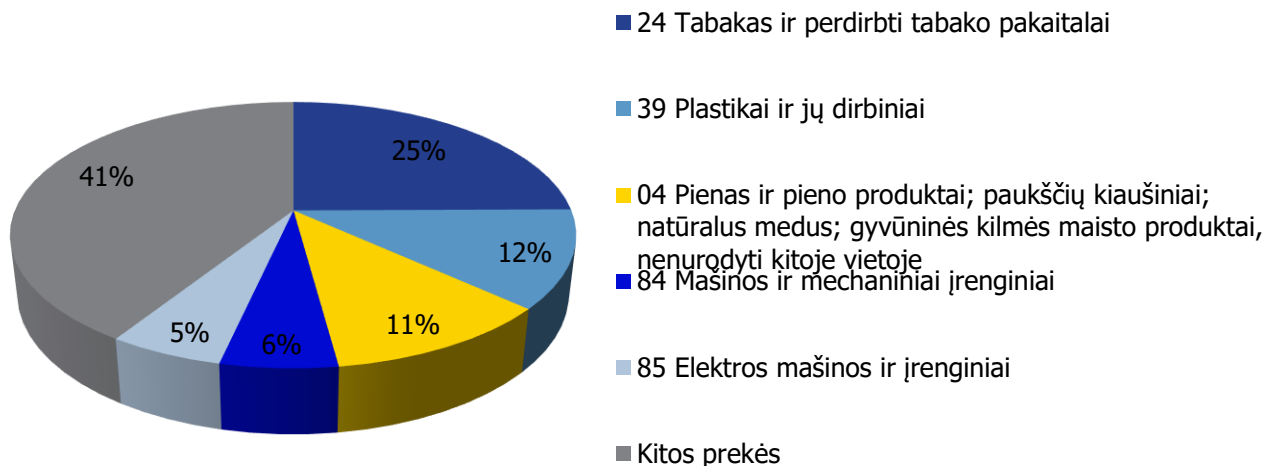
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Bulgariją, 2015-2021 m. 1-2 mėn., mln. EUR



Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms Bulgarija 2020 m. buvo 41 eksporto rinka, kuriai teko 0.3% (46 mln. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Lietuviškos kilmės prekių į Bulgariją eksporto struktūroje didžiausią dalį sudarė tabakas – 25% arba 11 mln. EUR (12-a didžiausia eksporto rinka), plastikai ir jų dirbiniai – 12% arba 5.42 mln. EUR (29-a didžiausia eksporto rinka), pienas ir pieno produktai – 11% arba 5.09 mln. EUR (18-a didžiausia eksporto rinka), mašinos ir mechaniniai įrenginiai – 5.6% arba 2.57 mln. EUR (24-a didžiausia eksporto rinka), elektros mašinos ir įrenginiai – 5.5% arba 2.53 mln. EUR (31-a eksporto rinka). Palyginti su 2019 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė į Bulgariją sumažėjo 18% arba 9.79 mln. EUR. Labiausiai mažėjimą lėmė plastikai ir jų dirbiniai, trąšos, baldai. Per 2021 m. sausio-vasario mėn. lietuviškos kilmės prekių eksportas į Bulgariją palyginti su atitinkamu 2020 m. laikotarpiu mažėjo 3.2% arba 241 tūkst. EUR.

2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Bulgariją struktūra 2020 m.

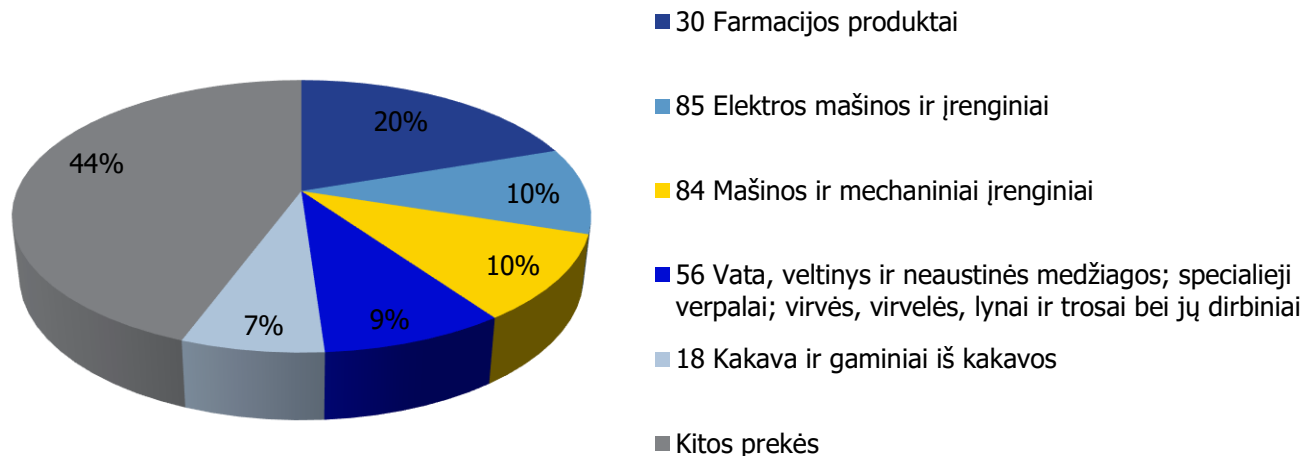


Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2020 m. Bulgarija užėmė 31 vietą Lietuvos prekių importo rinkoje ir jai teko 0.3% (77 mln. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Bulgarijos 2020 m. daugiausia importuota farmacijos produktų – 20% arba 15 mln. EUR (16-a didžiausia importo rinka), elektros mašinų ir įrenginių – 10% arba 7.88 mln. EUR (31-a importo rinka), mašinų ir mechaninių įrenginių – 10% arba 7.84 mln. EUR (31-a importo rinka), vatos,

veltinio, specialiųjų verpalų; virvių bei jų dirbinių – 8.7% arba 6.67 mln. EUR (3-a didžiausia importo rinka). Palyginti su 2019 m. prekių importas iš Bulgarijos padidėjo 3.2%.

3 pav. Lietuvos importo iš Bulgarijos struktūra 2020 m.

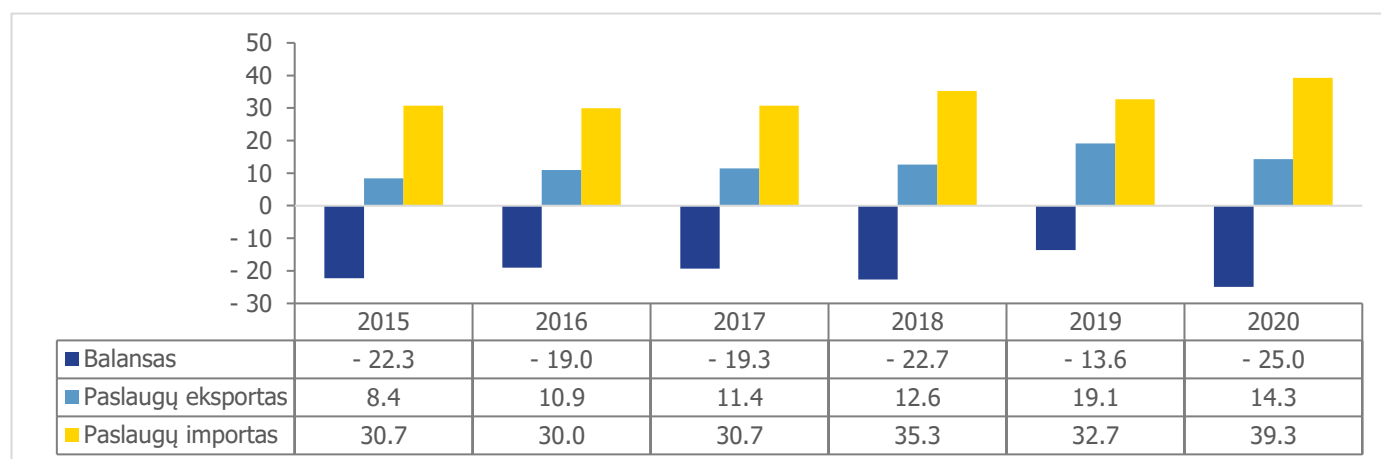


Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. Prekyba paslaugomis

2020 m. Bulgarija užėmė 38 vietą Lietuvos paslaugų eksporto rinkoje, kuriai teko 0.1% (14 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Bulgarijos siekė 39 mln. EUR, tai sudarė 0.7% viso Lietuvos paslaugų importo 2020 m., o Bulgarija buvo 27-a didžiausia tiekėja paslaugų importuotojams Lietuvoje.

4 pav. Lietuvos ir Bulgarijos užsienio prekyba (paslaugos) 2015-2020 mln. EUR



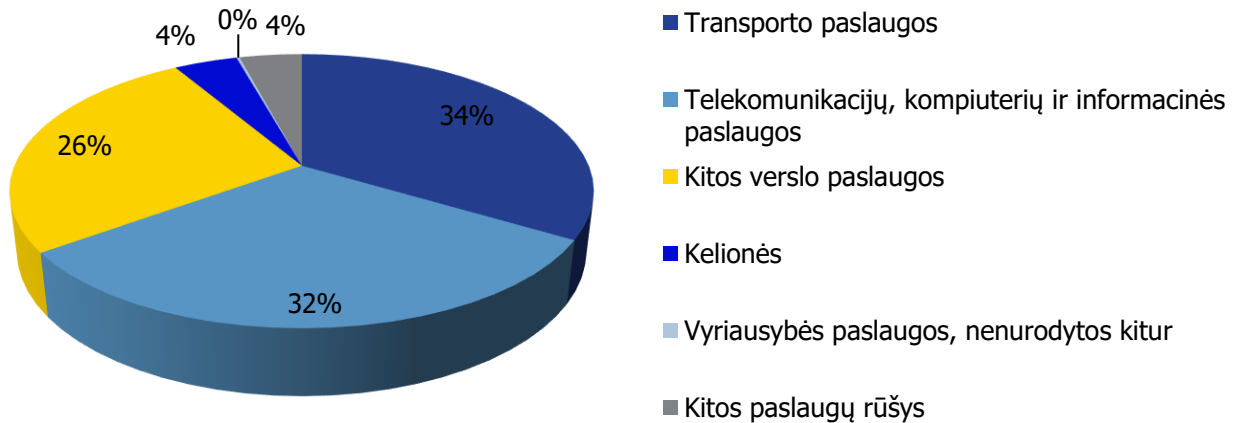
Šaltinis: Lietuvos bankas.

2020 m. iš Lietuvos į Bulgariją daugiausia buvo eksportuota transporto paslaugų – 34% arba 4.8 mln. EUR (41-a eksporto rinka), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 31% arba 4.51 mln. EUR (26-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 26% arba 3.8 mln. EUR (33-a eksporto rinka),



kelionių – 4.2% arba 0.6 tūkst. EUR (39-a eksporto rinka), vyriausybės paslaugų, nenurodytų kitur – 0.2% arba 0 tūkst. EUR (29-a didžiausia eksporto rinka). Per 2020 m. Lietuvos paslaugų eksporto vertė į Bulgarijos rinką sumažėjo 25% iki 14 mln. EUR.

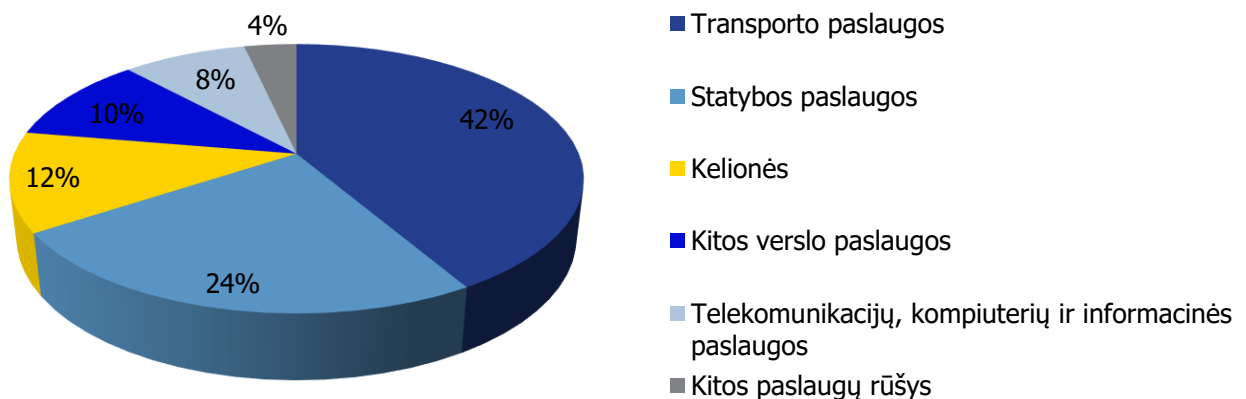
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Bulgariją struktūra 2020 m.



Šaltinis: Lietuvos bankas.

2020 m. iš Bulgarijos į Lietuvą daugiausiai buvo importuota transporto paslaugų – 42% arba 16 mln. EUR (28-a didžiausia importo tiekėja), statybos paslaugų – 24% arba 9.5 mln. EUR (5-a didžiausia importo tiekėja), kelionių – 12% arba 4.7 mln. EUR (19-a didžiausia importo tiekėja), kitų verslo paslaugų – 10% arba 4.1 mln. EUR (29-a didžiausia importo tiekėja), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 8.4% arba 3.3 mln. EUR (23-a didžiausia importo tiekėja). Per 2020 m. paslaugų importo vertė iš Bulgarijos išaugo 20% iki 39 mln. EUR.

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Bulgarijos struktūra 2020 m.



Šaltinis: Lietuvos bankas.



V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatyta apie 1289 prekių grupių (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčių geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Bulgarijos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Bulgariją yra šie: tekstilės gaminiai, maisto produktai, mašinos ir įrenginiai, chemijos pramonės produktai bei kiti.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Bulgariją rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	1 289
Tekstilės gaminių gamyba	139
Maisto produktų gamyba	138
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	134
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	132
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	88
Drabužių siuvimas (gamyba)	81
Elektros įrangos gamyba	78
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	65
Pagrindinių metalų gamyba	64
Kita gamyba	55
Kitos	315

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.